

Toelichting bij het memorandum ‘Naar een groter draagvlak’

Het indelingstraject om in de Gooi- en Vechtstreek te komen tot de gemeenten ‘Naardermeer’ en ‘Vechtstad’ (verder te noemen ‘NV-versie’) zal ik toelichten vanuit de posities van de betrokken gemeenten. Eerst vermeld ik het officiële standpunt van de gemeente; daarna volgt mijn commentaar.

Bussum (32.500 inwoners)

Officieel: De gemeente Bussum heeft zich vanaf het begin af aan met kracht van argumenten verzet tegen een fusie met Naarden, Weesp en Muiden (G4). Al in 2007 constateerde de gemeente in een brief aan Provinciale Staten dat het plan een toets aan de zeven rijkscriteria voor gemeentelijke herindeling niet met goed gevolg kon doorstaan. Bussum wil graag fuseren met Naarden. De G4-variant vindt zij onlogisch; sociaalgeografisch vormen de vier gemeenten namelijk geen eenheid. De Bussumse gemeenteraad is unaniem tegen de G4 en vrijwel de gehele bevolking heeft zich uitgesproken tegen de G4 en vóór een fusie met Naarden. Bussum vindt dat de nieuwe gemeente die samen met Naarden ontstaat ruim voldoende bestuurskracht heeft om de huidige en toekomstige taken uit te voeren.

Commentaar: Het getuigt van slecht binnenlands bestuur om de grootste van de vier gemeenten een ongewenste fusie op te dringen nu er hiervoor in die gemeente geen enkel draagvlak - noch politiek, noch maatschappelijk - bestaat. Ik verwacht dat Bussum tegen toetreding van Muiderberg uit sociaaleconomisch en geografisch oogpunt weinig bezwaar zal hebben. Tevens wordt door het toevoegen van het grondgebied van Muiderberg een aantal door fusiepartner Naarden gewenste grenscorrecties overbodig (zie aldaar). Derhalve zal naar mijn mening voor de NV-versie in Bussum een zeer groot draagvlak te vinden zijn.

Naarden (17.200 inwoners)

Officieel: De gemeente Naarden heeft na de verkiezingen van november 2010 haar standpunt gewijzigd; de G4 is in het licht van voortschrijdende politieke inzichten niet langer de door Naarden gewenste variant. Naarden geeft de voorkeur aan een fusie met de gemeenten Bussum en Muiden (G3) vanwege de schaalgrootte en potentiële bouw mogelijkheden, zoals de Bloemendalerpolder (*gedoeld wordt op het Muidense deel van deze polder, H.M.*). Weesp, waarin het andere deel van de Bloemendalerpolder ligt, wordt in deze visie een restgemeente.

Commentaar: Na de standpuntwijziging door Naarden bestaat in de regio voor de G4-variant een te verwaarlozen draagvlak (met Bussum er bij zijn nu twee gemeenten met tezamen 50.000 inwoners tegen). De minister heeft opgemerkt zich niet te zullen verzetten tegen de G3 en een grenscorrectie (Bloemendalerpolder) ten gunste van de gemeente Weesp, die dan zelfstandig blijft. Ergo: wanneer het Muidense deel van de Bloemendalerpolder bij een zelfstandig Weesp komt, vervalt voor Naarden een belangrijk argument om de G3 nog steeds te willen.

Indien Muiderberg deel gaat uitmaken van de gemeente ‘Naardermeer’ worden twee door Naarden gewenste grenscorrecties overbodig: de Muidense delen van de Hollandse Brug en het natuurgebied Naardermeer komen automatisch in de nieuwe gemeente ‘Naardermeer’ te liggen. De gemeente Naarden wenst schaalvergroting op korte termijn. Het samengaan met Bussum en Muiderberg leidt qua inwonertal tot een gemeente die drie keer zo groot is als Naarden nu.

Weesp (18.100 inwoners)

Officieel: De gemeente Weesp is van mening dat een samenvoeging van alleen Muiden en Weesp geen sterkere basis levert dan het zelfstandig blijven van Weesp. Gelet op de grootschalige projecten die de komende jaren in Weesp op de rol staan, zoals de herstructurering van de industrieterreinen en de bebouwing van de Bloemendalerpolder, is de G4 voor Weesp een minimale vereiste. In de G3-variant (Bussum, Naarden, Muiden zonder Weesp) wordt een grenscorrectie met de gemeente Muiden (het Muidense deel van de Bloemendalerpolder erbij) onontbeerlijk geacht voor de versterking van de bestuurskracht.

Commentaar: Het bestuurlijke draagvlak voor G4 (Bussum, Naarden, Muiden en Weesp) ontbreekt vrijwel geheel nu Bussum en Naarden hier tegen zijn. Muiden is fel tegen een grenscorrectie met Weesp. In de NV-versie (Weesp + stad Muiden) is deze overbodig en krijgt Weesp zelfs nog veel meer: behalve dat de gehele Bloemendalerpolder in de gemeente Vechtstad komt te liggen, is dit ook het geval met het KNSF-terrein en het overige grondgebied van de stad Muiden, inclusief het Muiderslot en het forteiland Pampus (totaal ruim 3.000 inwoners). Het inwonertal van de nieuwe gemeente zal verder toenemen door de bouwplannen in de Bloemendalerpolder en op het KNSF-terrein, zodat een belangrijk deel van de beoogde schaalvergroting wordt gerealiseerd. Nieuwe toekomstige samenwerkingen blijven uiteraard mogelijk.

Muiden (6.500 inwoners)

Officieel: De gemeente Muiden (met de kernen Muiden en Muiderberg) was lange tijd voorstander van de G4, waarvoor nu in de regio dus vrijwel geen draagvlak meer bestaat. Op dit moment kan de gemeente Muiden zich vinden in een samenvoeging met Bussum en Naarden (G3). De door Weesp gewenste grenscorrectie (Bloemendalerpolder) wordt nadrukkelijk afgewezen. *Voorts verwijst ik naar de paragraaf "Extra complicaties" (KNSF-problematiek en bestuurscrisis, H.M.)*

Commentaar: Bussum heeft zich uitgesproken tegen een fusie met zowel Weesp als Muiden. Wel heeft Bussum steun aan de ambtelijke organisatie van Muiden aangeboden, maar voor dit aanbod bestaat bij Muiden geen belangstelling. Bij een eventuele vorming van G3 zal de gemeente Muiden naar de mening van de minister haar deel van de Bloemendalerpolder moeten opgeven ten gunste van Weesp. Dit is geen wenkend perspectief. Een fusie tussen de twee Vechtstadjes Muiden en Weesp biedt groeimogelijkheden door de ontwikkelingen van de Bloemendalerpolder en het KNSF-terrein binnen één gemeente.

Het dorp Muiderberg (3.200 inwoners) krijgt in de NV-versie binnen de gemeente 'Naardermeer' aansluiting bij Bussum en Naarden, twee Gooi-gemeenten waar veel Muiderbergers zich geografisch en sociaaleconomisch sterk mee verbonden voelen. De inwoners zijn in hoge mate gericht op het Gooise winkelbestand, de Gooise middelbare scholen, het Gooise zorgaanbod en het Gooise uitgaansleven. Een in te stellen eigen dorpsraad (een door de gemeente Muiden gestelde randvoorwaarde bij een fusie) zal de belangen van het dorp optimaal kunnen behartigen binnen de nieuw te vormen gemeente.

Extra complicaties

De gemeente Muiden ligt al jaren overhoop met KNSF-Vastgoed, de eigenaar van het terrein waarop ooit een kruisfabriek was gevestigd. Sinds het ondertekenen van de eerste overeenkomsten in 2002 wordt er tussen KNSF en Muiden gesteggeld over de realisatie van de in 2005 uiteindelijk overeengekomen bouwvolumes. Die strijd duurt tot op heden voort.

Het voorlopige dieptepunt in de verhoudingen is dat bij het Hof thans een procedure loopt over een claim van € 376 miljoen, die KNSF bij de gemeente Muiden heeft neergelegd. Hoewel dit bedrag buitenproportioneel groot is, zal geen enkele potentiële fusiepartner er voor voelen met (delen van) de gemeente Muiden samen te gaan zolang er onzekerheid bestaat over de financiële afloop van deze procedure. De vaststelling van een herindelingsdatum zal derhalve in hoge mate afhankelijk zijn van de beslissing van het Hof en/of andere oplossingen.

Mede in relatie tot de KNSF-problematiek zijn er diepe scheuren ontstaan binnen de Muidense politiek. De huidige fractievoorzitters van het CDA en de VVD zijn onlangs doelwit geweest van integriteitonderzoeken, waar beiden niet ongeschonden zijn uitgekomen. Eén van de uitvloeisels was dat de raad de CDA-fractievoorzitter heeft verzocht op te stappen. Na diens weigering besloot de PvdA niet meer aan enig overleg over KNSF deel te nemen indien de fractievoorzitter van het CDA daarbij aanwezig zou zijn. Binnen de raad heerst een sfeer van onderling wantrouwen en gebrek aan wederzijds respect. Deze elementen worden versterkt doordat belangenverstrengelingen of de schijn daarvan constant op de loer liggen.

Ook op het niveau van het college van B&W is de situatie suboptimaal. Na onmin binnen het college stapte burgemeester Anne-Marie Worm-de Moel in augustus 2010 onverwacht op. Meer recent - op 27 oktober 2011 - werd een ervaren PvdA-wethouder (Fred Winnubst) door de raad om voor de buitenwacht onduidelijke redenen ontslagen. Het aanvankelijke PvdA/VVD-college bestaat nu uit de in Zutphen woonachtige waarnemend CDA-burgemeester Marleen de Pater-van der Meer en uit twee VVD-wethouders, Henny Timmerman en Vera van Etten. Deze wethouders zitten relatief kort in het college en worden met een materie geconfronteerd die inhoudelijk, politiek en bestuurlijk zeer complex is.

In opdracht van de gemeenteraad werken twee formateurs aan een nieuwe coalitie welke op voldoende steun in de raad kan rekenen. Op woensdag 14 december jl. hebben zij verslag uitgebracht aan de bevolking. In hun tussenrapportage pleiten de formateurs voor een zakelijk overgangscollege. Drie van de vier partijen in de raad (PvdA, D66, CDA) onderschrijven het rapport, de VVD is het er “op hoofdlijnen mee eens”. In hun mondelinge toelichting hebben de formateurs de politiek in Muiden “anarchistisch” en “gemonopoliseerd” genoemd. Bovendien is volgens hen de gemeente failliet indien in de jaarrekening de noodzakelijke voorzieningen zouden worden getroffen.

Positie provincie Noord-Holland

Sinds de provincie haar fusieadvies (G4) aan de minister heeft gestuurd, zijn de omstandigheden en denkrichtingen in de betrokken gemeenten aanzienlijk veranderd. Ik ben ervan overtuigd dat de NV-versie in de regio op dit moment op het grootst mogelijke bestuurlijke en maatschappelijke draagvlak kan rekenen. In de toekomst blijven verdere schaalvergrotingen uiteraard mogelijk. Overigens is nog nooit aangetoond dat er een causaal verband bestaat tussen de grootte van een gemeente (aantal inwoners) en haar bestuurskracht. De door mij toegelichte fusieversie werpt hoe dan ook geen enkele blokkade op voor verdere toekomstige ontwikkelingen.
